

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

(вибіркова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Розробник: Купчення Лідія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук

Гарант: Осташова Валерія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук, доцент

Полтава
2021 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Екологічне право України
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	 <p><i>Викладач: Купченя Лідія,</i> кандидат юридичних наук, <i>Контакти:</i> ауд. 482-а (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> lidiia.kupchenia@pdaa.edu.ua</p> <p>сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/kupchenya-lidiya-ivanivna</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	081 Право
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни «Конституційне право України», «Цивільне право України».

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Екологічне право України»: формування у здобувачів вищої освіти системи поглядів та спеціальних знань в галузі екологічного права України, набуття практичних навичок щодо тлумачення та застосування норм законодавства.

Завданнями вивчення дисципліни є набуття студентами таких знань та навичок:

- розуміти основні категорії екологічного права, зміст екологічних правовідносин та закономірності їх розвитку;

- знати та вміти аналізувати норми природоохоронного та екологічного законодавства, їх вплив на стратегічне планування;

- застосовувати норми природоохоронного та екологічного законодавства у практичних ситуаціях при роботі з кадровими ресурсами, профспілками, партнерами, державними органами;

- правильно користуватися правовою термінологією;

- працювати з договорами, звітністю та іншою документацією;

- будувати свою управлінську діяльність на принципах, що закріплені в чинному екологічному законодавстві.

Компетентності:

загальні:

- ЗК1: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК2: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК6: Навички використання інформаційних комунікаційних технологій;
- ЗК15: Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові:

- ФК7: Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;

- ФК11: Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;

- ФК12: Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

- ФК13: Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;

- ФК17: Здатність до застосування правових норм щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки;

- ФК18: Здатність до аналізу правових явищ та застосування відповідних правових норм для вирішення питань у сфері земельного права.

Програмні результати навчання:

- ПРН15: Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

- ПРН20: Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

- ПРН23: Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях;

- ПРН24: Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки;

- ПРН25: Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права.
Джерела екологічного права.

Тема 2. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Екологічні права та обов'язки громадян.

Тема 3. Право власності на природні ресурси та комплекси.

Тема 4. Право природокористування.

Тема 5. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища.

Тема 6. Особливості правового регулювання використання земель.

Тема 7. Особливості правового регулювання використання вод.
Особливості правового регулювання використання надр.

Тема 8. Особливості правового регулювання використання рослинного світу (лісів).

Тема 9. Особливості правового регулювання використання тваринного світу.

Тема 10. Правове забезпечення формування і функціонування екологічної мережі України. Правове регулювання поводження з відходами.

Тема 11. Міжнародно-правова охорона довкілля. Право охорони навколишнього природного середовища Європейського Союзу.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 120 год.

Кількість кредитів 4,0

Форма семестрового контролю – залік.

Таблиця 1

**Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів
навчання для здобувачів вищої освіти**

Теми занять	ПРН 15	ПРН 20	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	Разом
Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Джерела екологічного права.	+	+	+	+	+	5
Тема 2. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Екологічні права та обов'язки громадян.	+	+	+	+	+	5
Тема 3. Право власності на природні ресурси та комплекси.	+	+	+	+	+	5
Тема 4. Право природокористування.	+	+	+	+	+	5
Тема 5. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища.	+	+	+	+	+	5
Тема 6. Особливості правового регулювання використання земель.	+	+	+	+	+	5
Тема 7. Особливості правового регулювання використання вод. Особливості правового регулювання використання надр.	+	+	+	+	+	5
Тема 8. Особливості правового регулювання використання рослинного світу (лісів).	+	+	+	+	+	5
Тема 9. Особливості правового регулювання використання тваринного світу.	+	+	+	+	+	5
Тема 10. Правове забезпечення формування і функціонування екологічної мережі України. Правове регулювання поводження з відходами.	+	+	+	+	+	5
Тема 11. Міжнародно-правова охорона довкілля. Право охорони навколишнього природного середовища Європейського Союзу.	+	+	+	+	+	5
Разом	11	11	11	11	11	55
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	20	20	20	20	20	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	12	12	12	12	12	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Таблиця 2

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

с	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Ведення конспекту лекцій	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання реферату / презентація	
Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Джерела екологічного права.	1	6	2	-	6
Тема 2. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Екологічні права та обов'язки громадян.	1		2	-	6
Тема 3. Право власності на природні ресурси та комплекси.	1	6	2	-	9
Тема 4. Право природокористування.	1		2	-	6
Тема 5. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища.	1		2	-	6
Тема 6. Особливості правового регулювання використання земель.	1	6	2	-	9
Тема 7. Особливості правового регулювання використання вод. Особливості правового регулювання використання надр.	1	6	1	-	5
Тема 8. Особливості правового регулювання використання рослинного світу (лісів).	1	6	1	-	5
Тема 9. Особливості правового регулювання використання тваринного світу.	1	6	1	-	5
Тема 10. Правове забезпечення формування і функціонування екологічної мережі України. Правове регулювання поводження з відходами.	1		1	-	5
Тема 11. Міжнародно-правова охорона довкілля. Право охорони навколишнього природного середовища Європейського Союзу.	1	6	1	-	8
Ведення конспекту лекцій	11	-	-	-	11
Написання реферату / презентація	-	-	-	-	10
Разом	11	42	17	10	100

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр>.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
3. Кодекс України про надра від 7 липня 1994 року № 132/94-ВР URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>.
4. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
6. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 21 червня 1991 р. № 1264-XII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
7. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV URL : <http://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>

Основні:

8. Екологічне право України. Особлива частина. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Шуміло О.М. Київ: ЦУЛ, 2019. 432 с.
9. Екологічне право. Підручник (Ювілейна серія "НЮУ 215 років"). За редакцією А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2019. 552 с.
10. Задорожній О.В., Медведєва М.О. Міжнародне право навколишнього середовища. К. : Промені, 2010. 510 с.
11. Земельне право : підручник НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за ред. М. В. Шульги. Х. : Право, 2018. 520 с.
12. Правове регулювання земельних відносин в Україні : зб. норм.-прав. актів і суд.-прокурор. практики. за заг. ред. М. І. Гаврилюка. К. : Прав. єдність : Алерта, 2013. 131 с.

Допоміжні:

13. Вівчаренко О. Міжнародно-правові вимоги щодо охорони земель. *ВІСНИК ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ*. 2010. № 3. С. 60–66.
14. Василяк Д. Земельні спори: проблеми розмежування адміністративної та господарської юрисдикції. *Вісник Вищого адміністративного суду України*. 2013. № 3. С. 54–61.
15. Купчення Л.І. Правові засади використання енергетичних ресурсів у сільському господарстві України. *Природоресурсне право в системі права України: історія, сьогодення, перспективи* : збірник матеріалів круглого столу (м. Харків, 30-31 жовтня 2015 р.) Харків, 2015. С. 113-115.

- 16.Шведенко П.Ю. Поняття правопорушень, що виникають у сфері кредитування сільськогосподарських товаровиробників, їх ознаки, умови та причини виникнення. (Ч.1) *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право.* 2013, 182 (2) С. 234-244.
- 17.Шведенко П.Ю. Поняття правопорушень, що виникають у сфері кредитування сільськогосподарських товаровиробників, їх ознаки, умови та причини виникнення. (Ч.2) *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право.* К., 2014. Вип. 197, ч. 2. С. 50–58.
- 18.Шведенко П.Ю. Історичні аспекти становлення банківського кредитування. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право,* 2014. 183 (2) С. 204-214.
- 19.Шведенко П.Ю. Відповідальність за порушення кредитних зобов'язань в аграрному секторі. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право.* 2014. Вип. 197(2). С. 105-112.
- 20.Шведенко П.Ю. Кредитування аграрних товаровиробників – важливий засіб забезпечення продовольчої безпеки України. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право,* 2015. 183 (2) С. 204-214.
- 21.Шведенко П.Ю. Анализ структуры аграрно-кредитных правоотношений. *Legea și viața,* 2014. p. 216-219.
- 22.Шведенко П.Ю., Кальян О.С. Окремі питання застосування позовної давності, як інструменту захисту прав господарюючих суб'єктів при розгляді справ про визнання незаконними та скасування наказів щодо надання земельних ділянок для ведення фермерського господарства. *Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: колективна монографія.* За ред. О. В. Калашник, Х. З. Махмудова, І. О. Яснолоб. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2020. С. 91-98.
- 23.Осташева В.О., Шведенко П.Ю. Проблемні питання відчуження земель сільськогосподарського призначення. Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році (м. Полтава, 16-17 травня 2019 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 34-36.
- 24.Oleg Gorb, Iona Yasnolob, Tetyana Chayka, Oleksii Zoria, Tetyana Dugar, Pavel Shvedenko, Oleksandr Kalian, Yevheniia Lypii, Nataliia Protsiuk (2020). Ecological-agrochemical land evaluation and classification under organic farming. *Journal of Environmental Management and Tourism, (Volume XI, Fall),* 6(46): 1588 - 1595. DOI:10.14505/jemt.v11.6(46).29. **Scopus**

25. Pavel Shvedenko. Comparative and legal analysis of foreign experience of credit and state support of agricultural producers. *Management of 21st century: globalization challenges. Collective Scientific Monograph*. Prague 1, Czech Republic, 2018. p. 463-468.
26. Yasnolob, I.O., Chayka, T.O., Gorb, O.O., Galych, O.A., Kalashnyk, O.V., Konchakovskiy, Ye.O., Moroz, S.E., Shvedenko, P.Yu. (2019). Using resource and energy-saving technologies in agricultural production as a direction of raising energy efficiency of rural territories. *Ukrainian Journal of Ecology*, 9(1), 244-250. **Scopus**
27. Yasnolob, I., Chayka, T., Gorb, O., Pavel Shvedenko, Protas, N., Tereshchenko, I. (2018) Intellectual Rent in the Context of the Ecological, Social, and Economic Development of the Agrarian Sector of Economics. *Journal of Environmental Management and Tourism*, [S.l.], v. 8, n. 7, p. 1442-1450, ISSN 2068-7729.

Інформаційні ресурси

21. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.rada.gov.ua>
22. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.minjust.gov.ua>
23. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
24. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/teratura/41>
25. Державна судова адміністрація: Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
26. Бібліотека юридичної літератури: Офіційний веб-сайт Полтавського державного аграрного університету. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>

Політика дисципліни

Академічна доброчесність. Підтримується політика нульової толерантності до проявів порушень академічної доброчесності – списування, обману, академічного плагіату, хабарництва тощо.

Відвідування занять і дедлайни. Пропуски занять без поважних причин та порушення дедлайнів мають наслідком зниження до 10 % балів за відповідні види робіт.